NEMŠOVSKÝ SPRAVODAJCA

mestské noviny

XIX. ročník ■ mimoriadne číslo ■ máj ■ 2014

BRØ

Regionálne centrum zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov v meste Nemšová

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ V KOMPOSTÁRNI

Pozývame vás na deň otvorených dverí
v Regionálnom centre zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu
v Nemšovej

dňa 21. mája 2014 v čase od 8:00 do 18:00 hodiny.

Môžete si pozrieť celý areál kompostárne, technológiu a hroble kompostu s ukončeným aj neukončeným vyzrievacím procesom.

Na vaše otázky o technológii kompostárne aj o domácom kompostovaní
vám budú odpovedať pracovníci kompostárne
a Mgr. Branislav Moňok z občianskeho združenia Priatelia Zeme.

Tešíme sa na vás!

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O PROJEKTE

Projekt s názvom „Regionálne centrum zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov v meste Nemšová“ zahŕňa realizáciu výstavby kompostárne, zavedenie triedeného zberu biologických odpadov v Nemšovej a informačnú kampaň k zvýšeniu povedomia obyvateľstva o zhodnocovaní biologicky rozložiteľných odpadov.

Regionálne centrum zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov v podobe kompostárne sa nachádza v mestskej časti Ľuborča v Nemšovej vedľa čistiarne odpadových vôd a zberného dvora odpadov.

Hlavným účelom kompostárne je pomocou riadeného procesu zabezpečiť spracovanie biologických odpadov z triedeného zberu, z údržby verejnej zelene, kuchynských a reštauračných biologických odpadov a kalov z čistiarne odpadových vôd na konečný produkt, ktorým je kompost – organické hnojivo ideálne na pestovanie rastlín.

AKO SA ZBIERA BIOLOGICKÝ ODPAD?

Biologické odpady sa zbierajú do špeciálne upravených nádob hnedej farby s vetracími otvormi a filtrom na veku nádoby. Pre rodinné domy sú určené nádoby o veľkosti 120 litrov a pre bytové domy 240 litrové nádoby. Zber bude prebiehať vo všetkých bytových domoch a v rodinných domoch, kde obyvatelia prejavia záujem o zber. Obyvatelia rodinných domov sa môžu rozhodnúť, či si nádobu na zber biologických odpadov prevezmú alebo budú biologický odpad kompostovať sami vo svojej záhradke.

Biologické odpady môžu obyvatelia Nemšovej odovzdať aj priamo v kompostárni v roku 2014 od marca do konca októbra vždy v sobotu od 10:00 do 12:00 hodiny.

V jednotlivých mestských častiach sa bude 2x do roka konať zber konárov zo stromov a kríkov. Ich dátumy budú obyvateľom oznámené bežnými oznamovacími prostriedkami. Konáre pred zberom musia byť upravené na dĺžku cca 1 meter a zviazané do zväzkov, aby sa nimi dalo ručne manipulovať.

Zväzky konárov obyvatelia vyložia v deň zberu pred svoj dom tak, aby neohrozovali bezpečnosť okoloidúcich ľudí a neobmedzovali premávku.

Čo patrí a nepatrí do nádoby na biologický odpad.

Patrí sem	Nepatrí sem
Kvety	Papier, plasty, sklo, tetrapaky, kovy
Tráva a seno	Jednorazové plienky
Slama	Lieky, farby
Lístie (vrátane orechového)	Horúci drevný popol
Drevný odpad zo strihania a orezávania krovín a stromov	Popol z uhlia, drevotriesky alebo spaľovania iných odpadov
Vypletá burina	Kamene a hlina
Pozberové zvyšky z pestovania	Oleje a tuky
Zhnité ovocie a zelenina	Cigaretové ohorky
Piliny, drevná štiepka, hobliny	Kosti, mliečne potraviny, mäso
Studený drevný popol	Uhynuté zvieratá
Zvyšky z čistenia zeleniny a ovocia	Časti zvierat z domácej zabíjačky
Čajové vrecká, usadenina z kávy	Podstielka od mačiek, škrečkov, psie výkaly atď.
Použité papierové vreckovky a servítky	

Zber bioodpadu špeciálnym vozidlom podľa stanoveného harmonogramu.

Vysýpanie zozbieraného materiálu na ploche v kompostárni.

V tejto hale sa nachádza „srdce“ celej technológie. Miešací a rezací voz (vľavo) a fermentor (vpravo).

Pomocou čelného nakladača sa do rezacieho a miešacieho voza postupne vkladajú rôzne biologické odpady.

Keď je zmes biologických odpadov dôkladne podrvená a premiešaná, pomocou dopravníkového pásu sa naskladní do fermentora.

Vo fermentore sa zmes biologických odpadov zohreje a spracováva pri cca 70 °C. To trvá približne 2 až 3 dni. Následne je vyskladnená.

Surový kompost, ktorý vznikol vo fermentore, sa uloží do tvaru pásových hromád na vodohospodársky zabezpečenú plochu.

V surovom komposte stále prebieha aktívny rozkladný proces, preto je potrebné s ním ďalej pracovať - prekopávať a polievať.

Približne po 3 mesiacoch vyrobíme z biologických odpadov kvalitný, dostatočne vyzretý kompost, ktorý sa môže použiť pri pestovaní rastlín.

AKO A KDE MÔŽETE ZÍSKAŤ NÁDOBU NA ZBER BIOLOGICKÝCH ODPADOV?

Obyvatelia s trvalým bydliskom v Nemšovej, ktorí žijú v rodinných domoch, majú už v súčasnosti možnosť používať nádobu na zber biologických odpadov. Každá domácnosť má podľa projektu nárok na 1 nádobu o objeme 120 litrov. Zástupcovia domácností, ktoré si ešte nádobu nevyzdvihli, tak môžu urobiť v kompostárni.

V ďalšej etape projektu sa budú nádoby na zber biologických odpadov umiestňovať aj k bytovým domom, aby sa do triedenia biologických odpadov mohli zapojiť všetci obyvatelia mesta Nemšová.

TERMÍNY ZBERU BIOLOGICKÝCH ODPADOV

V mestskej časti Nemšová sa nádoby na zber biologických odpadov budú vyvážať v roku 2014 nasledovne: 24. apríla, 22. mája, 5. a 20. júna, 3. a 23. júla, 6. a 28. augusta, 11. a 25. septembra, 9. a 23. októbra, 6. novembra 2014.

V mestských častiach Ľuborča, Kľúčové a Trenčianska Závada sa nádoby na zber biologických odpadov budú vyvážať v roku 2014 nasledovne: 23. apríla, 21. mája, 4. a 17. júna, 2. a 24. júla, 7. a 27. augusta, 10. a 24. septembra, 8. a 22. októbra, 5. novembra 2014.

Kalendárny prehľad termínov uverejňujeme na poslednej strane týchto novín.

V prípade nepriaznivého počasia sa zber biologického odpadu presunie na ďalší možný termín.

ČO SA DEJE S BIOLOGICKÝM ODPADOM PO JEHO ODVEZENÍ

Biologický odpad, ktorý sa vyzbiera v rámci triedeného zberu od obyvateľov, ako aj biologický odpad z údržby verejnej zelene, je privezený zberovým vozidlom na kompostáreň.

Lístie a drevná hmota sa dočasne skladujú. Biologický odpad z triedeného zberu odpadov sa v čo najkratšej dobe spracováva.

Pred samotným spracovaním musí byť biologický odpad upravený a v správnom pomere namiešaný. K úprave drevnatých materiálov sa používa mobilný štiepkovač a stacionárny drvič. K úprave biologických odpadov z domácností, ako aj k vzájomnému miešaniu materiálov, sa používa miešací a rezací voz SEKO.

Takto upravený a namiešaný materiál podľa vopred stanovenej surovinovej skladby sa následne naskladní pomocou dopravníkového pásu do tepelne izolovaného fermentora EWA. Je to 12-metrový bezodtokový ISO kontajner, ktorý obsahuje:

- systém injektorov, pomocou ktorých je biologický odpad intenzívne prevzdušňovaný,
- systém prekopávania biologického odpadu pozostávajúci zo segmentovanej podlahy a korčekového (vreckového) dopravníka umiestneného na vnútornom obvode fermentora,
- integrované zariadenie na naskladnenie a vyskladnenie spracovávaného biologického odpadu.

Kompostovaním vo fermentore je zabezpečená hygienizácia biologických odpadov, ktorá prebieha minimálne pri teplote 70 °C a po dobu 1 hodiny. Tým je zabezpečené odstránenie, alebo významné zníženie obsahu patogénnych mikroorganizmov a tým i redukcia potenciálneho zdravotného rizika pre ľudí spojeného s využívaním kompostu. Vo fermentore je biologický odpad ponechaný 48 až 72 hodín.

Z fermentora sa biologický odpad vyskladňuje na vodohospodársky zabezpečenú plochu, kde sa ďalej kompostuje v pásových hromadách o rozmeroch cca 1,8 m (výška), 3 m (šírka) a 10 m dĺžka. V týchto hromadách sa pravidelne kontroluje teplota a vlhkosť. Aj naďalej sa v nich udržiava aeróbne prostredie (za prístupu vzduchu). V prípade potreby sa prekopávajú pomocou čelného nakladača. Teploty v kope dosahujú v priebehu niekoľkých týždňov ešte teplotu okolo 50 °C.

Po cca 3 mesiacoch, keď sa aktivita mikroorganizmov v hromade zníži a teplota sa ustáli, je kompostovací proces ukončený. V prípade potreby sa uskutoční preosiatie kompostu a jeho vyskladnenie.

DOMÁCE KOMPOSTOVANIE

Domácnosti žijúce v rodinných domoch majú aj druhú možnosť, ako nakladať s biologickým odpadom. Tou možnosťou je svojpomocné, tzv. domáce kompostovanie.

Domáce kompostovanie je spôsob, ako si môžeme svojpomocne vyrobiť z biologického odpadu kvalitný kompost – organické hnojivo, ktoré je ideálne pre pestovanie rastlín. Pomocou neho vrátime späť do pôdy živiny, ktoré sme z nej predtým pri pestovaní odobrali.

Kompostovisko by nemalo chýbať v žiadnej modernej domácnosti!

ČO SA DÁ KOMPOSTOVAŤ ?

Pomocou domáceho kompostovania dokážeme spracovať širokú škálu biologických odpadov, ktoré vznikajú v domácnostiach, v záhradách, na poli a pri chove hospodárskych zvierat. Ideálna je mnohoraká zmes najrozličnejších materiálov, ktorú musíme vhodne upraviť (podrviť, posekať, zvlhčiť, atď.) a dobre premiešať.

Z materiálov vhodných na kompostovanie nám môžu pri domácom kompostovaní spôsobiť ťažkosti iba zvyšky varených jedál. Preto ich dávame do kompostu iba v malých množstvách a zmiešavame ich s väčším množstvom suchého savého materiálu. Oproti materiálom, ktoré sú uvedené v tabuľke na 1. strane týchto novín, sa pri domácom kompostovaní môžu využiť aj trus, hnoj a podstielka z chovu hospodárskych zvierat.

Klíčivosť húževnatých burín a ich semien zničíme, ak ich necháme pred kompostovaním skvasiť v nádobe s vodou. V lete nám na to stačí cca 15 dní (kým sa na okraji nádoby neobjaví pena).

Materiály vhodné na kompostovanie (príklady):

Dusíkaté materiály (mäkké, zelené a šťavnaté materiály)
Zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny
Zvyšky jedál (okrem mäsa, rýb a mlieka)
Pokosená tráva
Vypletá burina
Hnoj a trus z hospodárskych zvierat
Čaj, kávová usadenina
Znehodnotené potraviny
Zhnité ovocie a zelenina
Zvädnuté kvety
Uhlíkaté materiály (tvrdé, hnedé a suché materiály)
Seno
Slama
Suché zvyšky z pestovania
Konáre, štiepka, hobliny, piliny
Lístie, ihličie
Kukuričné klasy a stonky
Papierové obrúsky a vreckovky
Kartón
Popol z dreva

AKO A KDE SI ZALOŽIŤ KOMPOSTOVISKO ?

Kompostovisko môžeme založiť na hociktorom mieste záhrady. Je však vhodné dodržať niektoré zásady a odporúčania. Zabezpečme:

- kontakt kompostovaného materiálu so zemou. Sprístupníme ho tak pôdnym organizmom (dážďovkám, roztočom, mikroorganizmom), ktoré ho rozkladajú;
- aby donášková vzdialenosť ku kompostovisku nebola veľmi veľká, okolo bol dostatočný priestor na manipuláciu s náradím;
- spevnený podklad pracovného miesta (nie kompostoviska), ktorý umožní pohodlný prístup aj pri dlhodobejšom daždi;
- aby kompostovisko nebolo vystavené priamemu slnku, silnému vetru (aby sa kompost nevysušoval) a ani dažďu (prílišné zamokrenie). Preto je vhodné, umiestnenie do tieňa (pod strom, živý plot, atď.) a prikrytie geotextíliou, strieškou a pod. (ochrana pred vysušovaním, dažďom).
- aby neprekážal susedom.

NAJPOUŽÍVANEJŠIE SPÔSOBY KOMPOSTOVANIA V DOMÁCNOSTIACH

Najjednoduchším spôsobom je kompostovanie v hrobli (kope). Stačí, ak materiál upravíme, premiešame a uložíme do požadovaného tvaru. Tento spôsob sa používa hlavne tam, kde je dostatok priestoru a väčšie množstvo materiálu.

Druhým, estetickejším spôsobom je kompostovanie v zásobníkoch. Tie môžu byť z rôznych materiálov (drevo, plast, pletivo, kov, betón, kameň alebo ich kombinácie). Môžeme si ich kúpiť alebo svojpomocne vyrobiť napr. z odpadových materiálov (staré nepotrebné dosky, drevené a plastové palety, staré sudy, pletivo...).

PRAVIDLÁ SPRÁVNEHO KOMPOSTOVANIA V DOMÁCNOSTIACH

Kompostujeme iba upravený (posekaný, podrvený, nalámaný) materiál. Čím je menší, tým sa rýchlejšie rozloží.

Nazbierané materiály neukladáme do kompostoviska vo vrstvách, ale ich navzájom zmiešavame. Platí, že mäkké, zelené a šťavnaté materiály (dusíkaté – pozri v tabuľke vyššie) musíme zmiešavať s tvrdými, hnedými a suchými materiálmi (uhlíkatými – pozri v tabuľke vyššie).

Uhlíkaté materiály väčšinou vznikajú na záhrade v inom čase (od jesene do jari) ako dusíkaté materiály (od jari do jesene). Preto by sme ich mali uskladniť a len postupne podľa potreby pridávať k vznikajúcim dusíkatým materiálom.

Počas celého procesu kontrolujeme vlhkosť kompostu. Ak stlačíme dobre premiešaný materiál v dlani, nemala by nám spomedzi prstov vytekať voda (max. 2-3 kvapky). Keď dlaň otvoríme, materiál by mal zostať stlačený (nemal by sa rozsypať). Podľa potreby kompost dovlhčíme alebo pridáme suchý savý materiál. Pri vlhčení je vhodné kompost prekopať. Zabezpečíme tak prevlhčenie celého kompostu, nielen jeho vrchnej časti.

Aby kompostovací proces prebiehal správne, musíme zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu (kompostovací proces nesmie zapáchať). To dosiahneme vytvorením dostatočného množstva otvorov na zásobníku a minimálne 1až 2x ročne prekopávaním (prehadzovaním) kompostu. Prekopávanie výrazne urýchľuje rozklad.

Ak sme dobre založili kompostovaciu kopu, mala by pri dostatku materiálu (0,75 až 1m^3) do 1-3 dní vystúpiť jej teplota na 40 až 60°C. Táto teplota sa môže v komposte udržať niekoľko dní až týždňov. Pri poklese teploty je vhodné kompost prekopať, čím znovu naštartujeme proces rozkladu.

Kompostovaný materiál môžeme premiešavať s malým množstvom zeminy (nie je to však nevyhnutné). Jej váhový podiel by nemal byť väčší ako 10%. Zemina obsahuje množstvo mikroorganizmov, ktoré napomáhajú rozkladným procesom; dokáže viazať vlhkosť a pomaly ju uvoľňovať do okolia; napomáha pri vzniku stabilnej drobnohrudkovitej zemitej štruktúry a výrazne dokáže viazať aj zápach.

Po dodržaní vyššie popísaných pravidiel môžeme kompost vyrobiť už za 3 až 6 mesiacov. Ak pravidlá nedodržíme, doba kompostovania sa môže predĺžiť na 1 až 2 roky.

Pred použitím kompost preosejme a nespracované časti vložíme do novej kopy.

KOMPOST A JEHO VYUŽITIE

Kompost je organické hnojivo, vznikajúce kompostovaním biologického odpadu. Je ideálnym hnojivom pre pestovanie rastlín. Pomocou neho vrátime späť do pôdy organické látky a živiny, ktoré sú nevyhnutné pre úspešné pestovanie rastlín.

Rýchlosť vzniku kompostu je závislá od zvolenej technológie kompostovania, použitých surovín a dodržiavania základných podmienok kompostovania. V praxi je možné vyrobiť kompost v rozmedzí od 3 mesiacov do 2 rokov od jeho založenia.

CHARAKTERISTIKA KOMPOSTU

Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, jemnej hrudkovitej štruktúry, nezapácha, ale vonia ako lesná pôda. Je to vysoko stabilné hnojivo. To znamená, že živiny v ňom obsiahnuté sa do pôdy uvoľňujú len veľmi pomaly, takže za normálnych podmienok nedochádza k ich vyplavovaniu do podzemných vôd.

TEST KLÍČIVOSTI

Jednoduchou a dostatočne výpovednou metódou na zistenie kvality kompostu je žeruchový test (test fytotoxicity):

Plytkú misku naplníme preosiatym kompostom a dobre ho navlhčíme. Do kompostu vysejeme semienka žeruchy, pritlačíme ich a zakryjeme fóliou, aby sa pod ňou udržala vlhkosť. Ak po 3 až 7 dňoch väčšina semien vyklíči, kompost už neobsahuje žiadne látky škodlivé pre rastliny a môžeme ho použiť. Intenzívne zelené klíčne lístky svedčia o vyzretom komposte, zatiaľ čo žlté alebo hnedé lístky o surovom komposte. Ak vyklíči len málo semien, musí sa substrát podrobiť ešte ďalšiemu rozkladu, kým bude vhodný na použitie.

SPRÁVNE POUŽITIE KOMPOSTU

Kompost má široké uplatnenie v každej záhrade, ale aj domácnosti. Môžeme ho použiť pri rekultivácii okolia rodinného domu, zúrodňovaní pôdy na záhrade, zakladaní a pestovaní trávnikov, pestovaní takmer všetkých plodín, výmene zeminy v kvetináčoch a skleníkoch... Ocenia ho ovocné aj okrasné stromy, kríky, kvety a poľnohospodárske plodiny.

Bežný kompost má pH od 6,5 do 8,5. Preto nie je najvhodnejší na pestovanie kyslomilných rastlín, ako sú napr. rododendrony, čučoriedky, vresy, azalky.

Kompost pred použitím môžeme podľa potreby preosiať. K tomuto účelu môžeme použiť napríklad prehadzovacie sito na piesok. Hrubé zložky zo sita, vložíme späť do kompostoviska. Preosievať kompost je vhodné pri použití na výsev, sadenie priesad, do kvetináčov alebo na trávniky.

Čerstvý, čiže surový kompost je starý 2 až 6 mesiacov a prebieha v ňom aktívny rozklad kompostovaných materiálov. Nie je v ňom ukončená fáza stabilizácie. To znamená, že živiny, ktoré obsahuje, nie sú naviazané na organické látky a sú ľahšie prístupné rastlinám. Takýto kompost môžeme použiť na nastielanie (mulčovanie) okolo stromov, pod kríky atď. Nehodí sa na výsev ani k priesadám, ktoré by mohol poškodiť (spáliť). Nikdy by sme nemali používať čerstvý kompost, ktorý ešte zapácha po čpavku alebo surovinách, ktoré boli kompostované.

Zrelý kompost môžeme použiť na všetky účely. Jeho pravidelná aplikácia vytvára „trvalý humus“, čo sa prejaví trvalým zlepšením pôdnej štruktúry. Zrelý kompost uprednostňujeme pri zakladaní nových plôch. V takom prípade môže byť vrstva kompostu vysoká aj niekoľko centimetrov. Je to cca 10 – 20 kg kompostu na 1 m^2 plochy.

Kompost, ktorý dosiahol pri teste klíčivosti dobré výsledky, aplikujeme na pôdy počas vegetačného obdobia (od jari do jesene) v rovnomernej vrstve. Neodporúča sa zaorávanie alebo zaryľovanie hlboko do pôdy, ale len jemné zapravenie napr. hrabľami alebo kultivátorom. V prípade, že máme malé množstvo kompostu na celoplošnú aplikáciu, použijeme kompost priamo do výsevných rýh alebo jamôk na výsadbu.

Na dostatočné zásobenie pôdy živinami stačí, aj pri náročnejších pestovaných plodinách 1 cm vysoká vrstva kompostu ročne. Kompost je najvhodnejšie aplikovať v menších, ale opakovaných dávkach.

Biologické odpady, ktoré vznikajú v domácnosti, záhrade alebo pri chove hospodárskych zvierat nemiešajme s iným odpadom, ale ich samostatne trieďme.

Po vytriedení zabezpečme skompostovanie v domácom kompostovisku. To umiestnime na vlastnom pozemku, na mieste chránenom pred priamym slnkom a aby malo kontakt s pôdou.

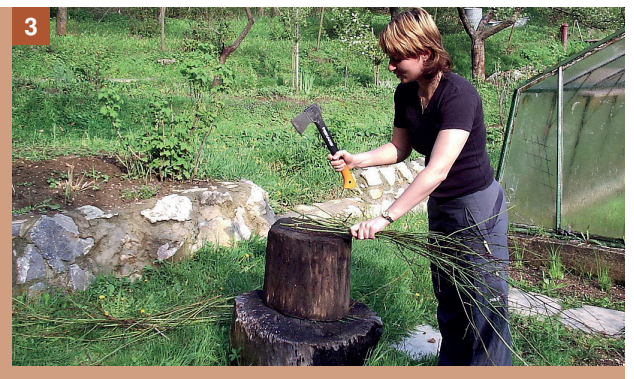

Pred vložením do kompostoviska je vhodné biologické odpady zmenšiť max. na veľkosť palca na ruke. Môžeme ich nalámať, nasekať alebo nadrviť. Čím sú menšie, tým sa rýchlejšie skompostujú.

Ďalej by sme sa mali snažiť o miešanie mäkkých, zelených a šťavnatých materiálov (napr. tráva, zvyšky ovocia a zeleniny, hnoj) s tvrdými, hnedými a suchými materiálmi v objemovom pomere 1:1.

Prevzdušniť 2 - 3x za rok. Biologické odpady v kompostovisku nesmú vyschnúť a ani byť príliš premočené. Podľa potreby ich preto polievajme. Ak začnú zapáchať, sú príliš vlhké a treba ich zmiešať so suchým materiálom.

Približne po jednom roku z biologických odpadov vyrobíme kompost. Mal by byť hnedej až tmavohnedej farby, jemnej hrudkovitej štruktúry a mal by mať zemitú vôňu.

V prípade, že kompost ešte obsahuje väčšie množstvo nerozloženého dreva alebo rôzne hrudy, môžeme ho pred použitím preosiať. To, čo nám prepadne cez sito, použijeme na hnojenie. Čo neprepadne, vložíme späť do kompostoviska.

Kompost je organické hnojivo ideálne pre pestovanie rastlín. Môžeme ho použiť na záhrade pri pestovaní ovocia a zeleniny, v okrasnej záhrade alebo aj pri pestovaní trávnika. Využiť ho môžeme aj ako zeminu pre izbové rastliny.

A na záver upozornenie. Spaľovanie akéhokoľvek odpadov – vrátane biologických odpadov je zakázané. Nesmú sa spaľovať v domácnostiach a ani na záhradách. Vzniká pri tom množstvo škodlivých látok, ktoré ohrozujú naše zdravie.

Odporúčané množstvo kompostu podľa náročnosti rastlín na živiny.

Náročnosť rastlín na živiny	Množstvo kompostu v litroch na 1 m²
Nenáročné rastliny	4 – 6
Stredne náročné rastliny	7 – 10
Náročné rastliny	10 – 15

Príklad výpočtu:

Aby sa 1 m² záhonu pokryl 1 cm vrstvou kompostu, je potrebné jedno vedro s obsahom 10 litrov kompostu. S plným fúrikom kompostu sa dá pokryť asi 5 m² plochy. Jeden m³ kompostu nám vystačí na 100 m² záhradnej plochy.

Príklad použitia kompostu:

Ovocné stromy a kríky

výsadba – na zahrnutie koreňov použijeme zmes z 2 až 3 dielov zeminy a 1 dielu kompostu

údržba – 2 až 3 litre kompostu na 1 m² pestovateľskej plochy

Zelenina

výsadba – 4 až 10 litrov kompostu plytko zapracujeme do záhonu

pestovanie priesad – použijeme zmes zeminy a jemne preosiateho kompostu v pomere 1:1

Trvalky a cibuľoviny

výsadba – použijeme zmes zeminy a kompostu v pomere 1:1

údržba – 4 litre kompostu plytko zapracujeme na 1 m² pestovateľskej plochy

Kvetináče

použijeme zmes jemne preosiateho kompostu a zeminy v pomere 1:1

Trávniky

na prihnojovanie – 2 litre jemne preosiateho kompostu rovnomerne rozhrabeme na 1 m² trávnika. Opakujeme 2 až 3x ročne.

VÝLUH Z KOMPOSTU

Výluh pripravíme tak, že zmiešame 1 liter zrelého preosiateho kompostu s 10-timi litrami vody. Za každodenného miešania ho necháme lúhovať cca 14 dní. Potom ho precedíme a zriedime s vodou minimálne v pomere 1:10. Výluh používame ako listové hnojivo na rýchle zásobenie živinami vo forme postreku. Pôsobí priaznivo aj ako preventívny prípravok na ochranu rastlín. Rastliny, ktoré sú pravidelne striekané týmto výluhom, sú odolnejšie proti chorobám a škodcom.

VÝZNAM KOMPOSTU

Pravidelným používaním kompostu:

- Obohacujeme pôdu o organické látky a humus.
- Zabezpečujeme rastlinám dostatok živín počas celého vegetačného obdobia v takej forme a v takom pomere, ktorý im veľmi dobre vyhovuje. Živiny viazané v humuse sa uvoľňujú do pôdy postupne a tým zabezpečujú dlhodobú výživu rastlín.
- Udržujeme a vylepšujeme mechanicko-fyzikálne vlastnosti pôdy, jej pórovitosť a predovšetkým jej schopnosť udržiavať vlhkosť. Organické látky v ťažkých pôdach zvyšujú pórovitosť, vzdušnosť, zlepšujú ako vodozádržné vlastnosti pôdy, tak aj vodopriepustnosť, znižujú súdržnosť a obmedzujú tvorbu suchej tvrdej kôry na pôde. V ľahkých pôdach naopak zväčšujú súdržnosť, zmenšujú veľkú pórovitosť, znižujú vodopriepustnosť a vysychavosť pôdy.
- Vylepšujeme chemické a fyzikálno-chemické vlastnosti pôdy. Organická hmota obsiahnutá v komposte dokáže viazať ťažké kovy a čiastočne i dusičnany a tým obmedzuje ich príjem do rastlín.
- Podporujeme biologickú činnosť v pôde.
- Zvyšujeme výnosy pestovaných plodín. Výrazne vyššia úroda bola zaznamenaná v prípade pestovania jahôd, paradajok, paprík, baklažánov, brokolice, karfiolu, kalerábov, tekvice, melónov, zemiakov, cibule a strukovín.
- Pri použití kompostu pri výsadbe priesad, a stromov zvyšujeme pravdepodobnosť úspešného zakorenenia.
- Pozitívne ovplyvňujeme kvalitu pestovaných plodín (napr. ich vzhľad, chuť, znižovanie obsahu dusičnanov) a zlepšujeme skladovateľnosť zeleniny.
- Humus zvyšuje odolnosť pôdy voči okysleniu, čo je dôležité v oblastiach postihnutých emisiami z priemyselných činností.
- Znižujeme riziko výskytu chorôb a škodcov pestovaných rastlín. Kompost má liečivé účinky a je vedecky dokázané, že potláča veľa chorôb rastlín, ako sú napr. nádorovitosť hlúbovín, biela hniloba cibule, suchá hniloba zemiakov, pleseň zemiaková atď.

ZDROJE KOMPOSTU

Kvalitný kompost môžeme podľa uvedeného návodu vyrobiť vo vlastnej záhrade. Vybudovaním RCZ BRO - kompostárne je vytvorený ďalší zdroj - obyvatelia Nemšovej si ho tu môžu bezplatne odobrať.

NESPAĽUJME ODPADY !

Od jesene až do jari sa slovenský vidiek a mestské záhradkárske lokality ponárajú do sivého dymového šatu. Je to každoročne opakujúci sa obraz, kde sa na jeseň zbavujeme pozberových zvyškov z pestovania rastlín a lístia, v zime sa snažíme ušetriť na palive a na jar je treba záhrady a domácností upratať...

A „pomocníkom“ sa nám stáva oheň.

Je to v poriadku? Nemôže nám to nejako škodiť? Nie je to zakázané? Dá sa tomu nejako predísť? Odpovede na tieto otázky nájdete v tomto článku.

ODPADY NEPATRIA DO OHŇA

Spálenie odpadu na ohnisku, v sude, v krbe alebo v kotli sa môže zdať veľmi rýchle, pohodlné, lacné a tradičné riešenie. V minulosti bežný spôsob zbavovania sa odpadov z domácnosti. V obciach neboli zavedené systémy zberu odpadov. Odpadov bolo neporovnateľne menej, ako dnes. To málo, čoho sme sa chceli zbaviť, nemalo tak rozmanité chemické zloženie ako dnešné odpady. Znečistenie z iných zdrojov takmer neexistovalo. Za posledných 50 rokov sa situácia výrazne zmenila a preto takéto „tradície“ nemajú žiadne opodstatnenie.

„Domáce“ spaľovanie je NEDOKONALÉ. Prebieha pri nízkych teplotách a za nedostatku kyslíka.

Viaceré štúdie preukázali, že pri spaľovaní odpadov v domácich peciach, kotloch alebo na ohnisku v záhrade vzniká viac nebezpečných škodlivín a jedov ako pri spaľovaní rovnakého množstva odpadov v kvalitnej spaľovni komunálnych odpadov.

Málokto z tých, čo odpad v domácnosti spaľuje, si uvedomuje, že sebe, svojim blízkym a susedom môže spôsobovať zdravotné problémy. Najviac ohrozené sú malé deti, tehotné ženy a starší ľudia. Škodlivé látky, ktoré pri spaľovaní vznikajú, neunikajú vysoko do atmosféry, ale zostávajú v miestnostiach, kde sa páli alebo neviditeľné dopadajú späť do blízkosti miest, kde sa spaľuje, späť na dom, záhradu... Končia v našej domácnosti, v našom jedle a v našom tele.

AKÉ ŠKODLIVÉ LÁTKY SA UVOĽŇUJÚ PRI SPAĽOVANÍ NASLEDOVNÝCH ODPADOV?

Plasty

Ťažké kovy (najmä kadmium a zinok) – môžu spôsobiť vrodené chyby u novorodencov, rakovinu a kontaminovať pôdu.

Oxid uhoľnatý – spôsobil pravdepodobne najviac otrav v histórii ľudstva. Prejavuje sa bolesťami hlavy, závratmi, hučaním v ušiach. Môže spôsobiť až udusenie.

Ftaláty – vyvolávajú rôzne poruchy najmä hormonálneho a reprodukčného systému.

Monoméry plastov ako sú etylén, propylén, styrén (vznikajú pri spaľovaní polyetylénu, polypropylénu a polystyrénu) – vo vysokých koncentráciách sú jedovaté, narkotické. Majú vplyv na nervovú sústavu, krvný obeh.

Zlúčeniny chlóru – vznikajú pri spaľovaní polyvinylchloridu (PVC), resp. všetkého, čo obsahuje chlór. Patria medzi ne chlorovodík – silne dráždi dýchacie cesty; vinylchlorid – je jedovatý, rakovinotvorný; plynný chlór a fosgén – silne dráždia dýchacie cesty, vo vysokých koncentráciách vedú k poleptaniu pľúc a k smrti.

Guma (napr. pneumatiky)

Styrén, oxid uhoľnatý a oxidy síry – dráždia dýchacie cesty.

Sadze s obsahom jedovatých a rakovinotvorných polyaromatických uhľovodíkov.

Drevotrieska, okná a starý nábytok

Fenoly – sú leptavé, nepríjemne zapáchajúce jedy so silným dráždivým účinkom.

Z náterových hmôt na nábytku a starých okien unikajú napr. ťažké kovy, ale i vysoko toxické PCB (polychlórované bifenyly) – sú silne rakovinotvorné.

Tetrapak (nápojové kartónové obaly)

Tento materiál tvorí niekoľko zlisovaných vrstiev papiera, polyetylénovej fólie a hliníka, z ktorých unikajú polyaromatické uhľovodíky a ťažké kovy.

Papier

Problematické je spaľovanie farebných letákov, časopisov, kriedových a voskovaných papierov, z ktorých unikajú ťažké kovy, dechtové látky.

Biologický odpad

Problematické je hlavne spaľovanie vlhkého biologického odpadu, ktoré sprevádza hustý dusivý dym, ktorý obsahuje hlavne oxid uhoľnatý, dechtové látky a rôzne škodlivé uhľovodíky. Nebezpečné sú aj mikročastice popola, ktoré dopadajú v okruhu niekoľko sto metrov opäť na zem. Rizikové je ich vdýchnutie a kontaminácia pôdy.

SPAĽOVANIE ODPADU JE ZAKÁZANÉ!

V súčasnosti platností niekoľko zákonov, ktoré spaľovanie odpadov v domácnostiach a na voľných priestranstvách zakazujú. Zákon o odpadoch zakazuje bez možnosti výnimky spaľovanie akéhokoľvek odpadu (vrátane zeleného odpadu zo záhrad, parkov, cintorínov atď.) v domácnostiach a na súkromných alebo verejných priestranstvách. Zákon o ochrane pred požiarmi zakazuje zakladať oheň tam, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu a ďalej zakazuje vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov. Občiansky zákonník, podľa ktorého nikto nesmie nad mieru prípustnú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami.

ČO MÔŽEME SPAĽOVAŤ?

Na kurenie a ohrev teplej vody je najlepšie z pevných palív používať drevo, v špeciálnych kotloch aj drevné pelety, brikety, štiepku. Na opekanie na ohni môžeme používať len dostatočne suché drevo. Drevo však nesmie byť chemicky ošetrené a vlhké, pretože jeho spaľovaním vznikne niekoľkonásobne viac škodlivých látok ako pri spaľovaní suchého dreva.

A ČO S OSTATNÝM ODPADOM?

Najlepšie je odpad nevytvárať. Myslite na to už pri nákupoch. Vyhýbajte sa tovaru na jedno použitie, zbytočným obalom. Uprednostnite tovar, ktorý sa dá opraviť a opätovne používať. Ak už niečo nepotrebujete, darujte to príbuzným, priateľom, charitatívnym organizáciám (napr. využiteľný bytový textil, oblečenie, hračky, obuv...). Pokazené veci skúste najprv opraviť.

Kompostujte biologické odpady. Je to jednoduchý spôsob ako získať zadarmo kvalitné hnojivo – kompost pre pestovanie okrasných a úžitkových rastlín (jednoduchý návod nájdete v týchto novinách). Ak si nemôžete sami kompostovať, využite systém zberu biologických odpadov, ktoré vám ponúka mesto Nemšová (potrebné informácie nájdete v týchto novinách).

Trieďte odpad. Zapojte sa do systému triedenia, ktorý je zavedený (potrebné informácie nájdete v týchto novinách). Dokážete tak napr. vytriediť takmer všetky biologické odpady, plasty, papier, kovy, sklo, tetrapaky, elektoodpad, opotrebované batérie atď. Triediť sa dajú aj zložky, ktoré sa zbierajú napr. v škole, v zberných surovinách, rôznych predajniach... Čo sa nedá vytriediť a skompostovať, vhadzujte do nádob na zmesový odpad, ktorú má k dispozícii už každá domácnosť.

Ako sami vidíte, spaľovanie odpadov je zbytočné. Každý môže svojou troškou prispieť k tomu, aby sa nám tu žilo dobre a zdravo.

ČO ROBÍME S ODPADMI V MESTE NEMŠOVÁ

Produkcia komunálnych odpadov v rokoch 2011 až 2013 v Nemšovej.

Názov odpadu	Množstvo odpadu v t za rok 2011	v %	Množstvo odpadu v t za rok 2012	v %	Množstvo odpadu v t za rok 2013	v %
zmesový komunálny odpad	1 157,84	69,14	1 236,80	80,09	1 091,55	60,94
objemový odpad	138,2	8,25	108,68	7,04	249,82	13,95
odpad z čistenia ulíc	4,5	0,27	4,5	0,29	4	0,22
papier*	70,5	4,21	59,79	3,87	187,57	10,3
plasty	21,56	1,29	26,88	1,74	23,17	1,29
sklo	250,6	14,97	74,04	4,79	61,88	3,45
kovy	2,26	0,13	2,39	0,15	0,6	0,03
biologicky rozl. odpad	5	0,3	5	0,32	151	8,43
tetrapaky	10,84	0,65	10,8	0,7	15,09	0,84
opotrebované pneumatiky					3,48	0,19
elektroodpad z domácností	13,26	0,79	15,26	0,99	6,03	0,34
žiarivky			0,06		0,01	
SPOLU:	1 674,56	100	1 544,20	100	1 791,20	100
SPOLU vytriedené zložky odpadov	374,02	22,34	194,22	12,57	445,83	24,89

* V zelenom poli tabuľky sú tie druhy odpadov, ktoré sa v Nemšovej triedia a následne putujú na zhodnotenie, to znamená že sa recyklujú.

V prírode má všetko svoj význam, miesto, opodstatnenie, využitie. Je to dokonalý kolobeh. Takto to bolo, kým sme neprišli my – ľudia a „nevynašli“ odpad. Ten vzniká u výrobcov, ktorí nezodpovedne a nadmerne vyrábajú a balia svoje výrobky a u samotného spotrebiteľa tým, že sa chce zbaviť nepotrebných zvyškov výrobkov a tie zmiešava dohromady a následne vyhadzuje.

Vyhadzovaním odpadov spôsobujeme škody:

- ekologické (napr. záber pôdy zastavanej skládkami odpadov; znečisťovanie vody, vzduchu a pôdy; plytvanie neobnoviteľnými a obnoviteľnými zdrojmi...)
- ekonomické (napr. platíme vysoké poplatky za likvidáciu odpadov; prichádzame o hodnotné suroviny, ktoré zväčša do SR dovážame...)
- etické (napr. ničenie prirodzených biotopov, ktoré sprevádza každá ťažba nových surovín; plytvanie neobnoviteľnými zdrojmi, o ktoré pripravujeme budúce generácie)

Odpad je niečo, čo sa nám zdá nepotrebné, nechcené. Je to unáhlený rozsudok. Odpad sa môže stať veľmi užitočným zdrojom financií, energie, surovín, výživných látok a môže šetriť prírodné zdroje. Odpad vždy bude, no nemusí ho byť viac ako je nevyhnutné a nemusí byť toxický alebo nerecyklovateľný.

KOMUNÁLNE ODPADY V MESTE NEMŠOVÁ

V rokoch 2011 až 2013 dominoval v produkcii komunálnych odpadov z domácností zmesový komunálny odpad. Je to odpad, ktorý ďalej putuje na skládku odpadov. Väčšinu zmesového odpadu tvoria zložky odpadov, ktoré by sa dali vytriediť, napr. papier, plasty, sklo, kovy, tetrapaky a biologický odpad. Pozrime sa bližšie do nasledovnej tabuľky na produkciu jednotlivých druhov odpadov v našom meste.

V roku 2011 sme spoločne vyprodukovali 1 674,56 ton komunálnych odpadov, v roku 2012 to bolo 1 544,20 a v roku 2013 1 791,20. Na 1 obyvateľa Nemšovej to predstavovalo produkciu od 245 kg po 284 kg ročne. Takéto množstvo odpadov by dokázalo zasypať stojaceho človeka. Je to skutočne veľké množstvo.

A koľko sme dokázali vytriediť odpadov? V roku 2011 to bolo 22,34 %, v roku 2012 sme sa prepadli na 12,57 % a v roku 2013 sme sa zlepšili a vytriedili sme 24,89 %. Tieto odpady sme odovzdali na recykláciu.

Legislatíva i ekonomika sú pritom neúprosné. Všetky obce musia odpad triediť minimálne na sklo, kovy, plasty, papier, biologický odpad, drobný stavebný odpad, objemný odpad, odpad s obsahom škodlivých látok (elektroodpad, akumulátory a batérie, monočlánky, žiarivky atď.). Väčšinu z toho vieme odovzdať spracovateľom bez poplatku, alebo nám za vytriedený odpad dokonca zaplatia. To nám pokryje aspoň čiastočne náklady spojené so zberom. Naopak za nevytriedený odpad, ktorý je odvážaný na skládku odpadov, musíme vždy zaplatiť. Platíme za každú vyvezenú nádobu, bez ohľadu na množstvo odpadu v nej uloženej, a tiež aj za uloženie odpadu na skládku odpadov.

Nedá sa to zmeniť? Cenu za skládkovanie odpadov nie, ale môžeme zmeniť množstvo odpadov, odvezených na skládku. To by však znamenalo, že budeme všetci svoje odpady triediť a kompostovať. Tým dokážeme znížiť aj počet vyvážaných nádob pri jednotlivých vývozoch, čo nám tiež prinesie výrazné zníženie nákladov na likvidáciu odpadov.

Pozrime sa do nádoby na zmesový odpad... Koľko a akých druhov odpadov by sme mohli z nádoby na odpad vytriediť a dať na recykláciu, poprípade svojpomocne skompostovať?

Prieskum ukazuje, že každý obyvateľ mesta Nemšová by mohol priemerne vytriediť a skompostovať takmer 85 % (242 kg/ročne) zo svojich odpadov. Len 15 % (cca 42,5 kg/ročne) odpadov je nevhodných na vytriedenie a musia byť odvezené na skládku odpadov.

Znamená to, že väčšina z toho, čo dnes vyhadzujeme ako nepotrebné, by vôbec nemuselo vzniknúť alebo sa dalo ešte využiť. Musíme však prestať hádzať všetko do jedného koša! Že to ide, ukazujú aj mnohí z vás, ktorí svoje odpady dôkladne triedia a kompostujú.

PLYTVANIE PRÍRODNYMI ZDROJMI

Len z nášho mesta končia každoročne na skládkach odpadov stovky ton kvalitných druhotných surovín – papiera, plastov, kovov, skla, biologických odpadov atď.

Surovina na nové výrobky musí by niekde vyťažená. Veľká časť surovín je na Slovensko dovážaná. Ťažba týchto surovín, ktorá spôsobuje poškodzovanie zdravia miestnych obyvateľov, tony toxických odpadov, vysokú spotrebu energie, veľké škody na dôležitých ekosystémoch, zničenie krajiny a miestnej ekonomiky, prebieha tisíce kilometrov od našich hraníc. Za náš blahobyt doplácajú iní, často veľmi chudobní ľudia v rozvojových krajinách.

ODPAD NA SKLÁDKACH NÁS OHROZUJE

Ako sme už písali, odpad, ktorý by mohol byť cennou druhotnou surovinou končí vo veľkých množstvách nevyužitý na skládke odpadov. Tu môže spôsobovať závažné problémy, ohrozovať životné prostredie, prírodu a zdravie ľudí a zvierat.

Nebezpečné laboratórium

Pri skládkovaní odpadov dochádza k miešaniu veľkého množstva najrozličnejších látok a materiálov, ktoré medzi sebou vytvárajú zložité reakcie, čím sa spúšťa nekontrolovateľný chemicko-fyzikálny proces.

Tvorba skleníkových plynov

Pri rozklade odpadu na skládkach vzniká z dôvodu nedostatku kyslíka tzv. skleníkový plyn, ktorého hlavnou zložkou sú metán a oxid uhličitý. Tie sú vedcami považované za plyny, ktoré prispievajú ku globálnemu otepľovaniu. Pri ich vyššej koncentrácii alebo nedodržaní technických predpisov môže dôjsť na skládkach odpadov aj k výbuchom alebo požiarom, pričom unikajú do ovzdušia toxické látky (napr. dioxíny).

Dopad na zdravie ľudí

U ľudí žijúcich v blízkosti skládok odpadov (v okruhu do 3 km) bol zdokumentovaný odbornými štúdiami zvýšený výskyt rakoviny – hlavne močového mechúra, žalúdka, pečene, pľúc, leukémie a vrodených porúch u detí. Tieto problémy sa dávajú do súvisu so skládkovým plynom.

Znečistenie vôd a pôdy

Dažďová voda pretekajúca cez odpady uložené na skládke sa „obohacuje“ o škodlivé látky, ktoré sú v nich obsiahnuté alebo vznikajú pri ich rozklade. „Výluh“, inak priesaková voda, môže preniknúť a znečistiť okolitú pôdu, podzemné a povrchové vody. Riziko hrozí aj napriek vytváraniu technických izolačných bariér v skládke odpadov z dôvodu ich obmedzenej životnosti a možnosti poškodenia.

Záber pôdy

Skládky zaberajú a dlhodobo devastujú územie, na ktorom sa nachádzajú, a spolu s ním i blízke okolie. Sú to odpudzujúce miesta, ktoré narušujú vzhľad krajiny a vytláčajú zo svojich stanovíšť pôvodné rastliny a živočíšne druhy. Vyháňajú zo svojho okolia turistov aj miestnych. Ľudia sa oprávnene obávajú veľkých skládok v blízkosti svojich domovov, a preto je stále ťažšie nájsť nové miesta pre ich budovanie.

MÔŽEME TO ZMENIŤ, VEĎ TRIEDIŤ DOKÁŽE KAŽDÝ

Ak triedenie zvládnu deti v materskej škole, len čo začnú rozoznávať farby. Ak to zvládnu deti, nezvládneme to my? Výhovorky typu: nemám na to čas; doma máme málo miesta; ja by som to robil, ale susedia určite nie; nie sme na to zvyknutí; v našom meste sa to nedá, nemáme na to vytvorené podmienky; už v dnešnej dobe neobstoja.

Dôležité je, aby každý začal od seba. Na celom území mesta je zavedený triedený zber odpadov, takže podmienky sú vytvorené. Len sa treba rozhliadnuť a zapojiť sa. Prestaňme byť ľahostajní a urobme to!

Navyše každý z nás už v domácnosti triedi množstvo vecí. Triedime bielizeň podľa farby pred praním, oblečenie pri odkladaní do skríň, potraviny nemiešame s odevom, pracovné náradie nemáme zmiešané s kuchynským riadom atď. Prečo by sme do týchto zaužívaných „rituálov triedenia“ nezaradili aj triedenie odpadov? Začnime triediť odpad nielen doma, ale aj v škole, v zamestnaní i na verejných podujatiach a priestranstvách.

Čo môžeme triediť, ako to môžeme triediť a kedy sa budú vytriedené odpady odvážať nájdeme na zadnej strane týchto novín v prehľadnom kalendári.

PRÍNOSY RECYKLÁCIE ODPADOV

Recyklácia odpadov má nepopierateľný prínos vo viacerých oblastiach. Je to hlavne šetrenie prírodných zdrojov, zvyšovanie zamestnanosti, šetrenie energie a znižovanie vplyvu života človeka na zmenu klímy... Pozrime sa na ne bližšie.

- Recyklácia šetrí prírodné zdroje. Takto získané materiály sa používajú samostatne alebo ako prímes pri výrobe produktov z primárnych surovín. Tým sa znižuje spotreba neobnoviteľných prírodných zdrojov.

  SKLO: Ak sa vráti do sklárne na recykláciu 100 miliónov odpadových fliaš a pohárov, ušetrí sa: 30 000 ton sklárskeho piesku, 100 000 ton sódy, 6 000 ton vykurovacieho oleja, 18 000 MWh el. energie, 76 000 000 m^3 zemného plynu.

  PAPIER: Recykláciou 1 tony zberového papiera sa ušetrí 2,5 m3 vyťaženej drevnej hmoty, čo je približne 17 dospelých stromov, 58 % vody, čo je približne 40 m3 vody.

  HLINÍK: Recykláciou 1 tony hliníka sa ušetrí 8 ton bauxitu a 4 tony rôznych chemických produktov

  PLASTY: Recykláciou 1,2 tony plastov sa ušetrí 2,5 tony ropy

  ELEKTROODPAD: Recykláciou 1 tony mobilných telefónov sa ušetrí: 150 g zlata, 2 kg striebra, 200 kg medi
- Recyklácia zvyšuje zamestnanosť. Zber surovín, ich dotrieďovanie, preprava na spracovanie a recyklácia a kompostovanie vytvorí viac pracovných miest ako skládkovanie alebo spaľovanie odpadov. Zvýšenie miery recyklácie odpadov je teda zaujímavé aj zo sociálneho hľadiska. V EÚ je takýmto spôsobom možné vytvoriť až 130 tisíc pracovných miest a vygenerovať 15 miliárd EUR.
- Recyklácia šetrí energiu. Porovnanie recyklácie a výroby z primárnych surovín z pohľadu úspory energie len potvrdzuje vysoký environmentálny význam recyklácie.

Úspory energie pri využívaní druhotných surovín.

Materiál	Spotreba el. energie v kWh/t pri výrobe		Úspora
	z primárnych surovín	z druhotných surovín	
Oceľ	4 270	1 666	61 %
Hliník	65 000	2 000	97 %
Papier	5 700	4 200	26 %
Sklo	5 000	2 860	43 %
Plasty	11 900	700	94 %

- Recyklácia znižuje vplyv človeka na globálne otepľovanie. Pri uprednostnení recyklácie pred zneškodnením odpadu spaľovaním alebo skládkovaním sa významne znižuje produkcia CO2. Ušetrí sa až viac ako 400 kg CO2 na tonu zrecyklovaného odpadu.

SPRÁVY

Ako sa kompostuje v našej novej kompostárni v Nemšovej sa dozvedeli i žiaci našich škôl

V dňoch 24. a 25. apríla 2014 sa konali v Spojenej katolíckej škole a v Základnej škole na ulici Janka Palu v Nemšovej prednášky o systéme zberu biologických odpadov a kompostovaní v Nemšovej. Branislav Moňok a Mgr. Lenka Beznáková z občianskeho združenia Priatelia Zeme – SPZ navštívili postupne triedy 5., 6. a 7. ročníkov a 3. ročníka strednej školy. Žiakom formou prednášky s diskusiou porozprávali o tom, čo patrí a nepatrí do biologického odpadu, ako sa v Nemšovej biologický odpad bude zbierať, aký význam má zaoberať sa práve biologickým odpadom, ako sa dá doma kompostovať, ako prebieha kompostovanie na novovzniknutej kompostárni v Nemšovej a ako sa dá využiť vzniknutý kompost. Téma bola prezentovaná premietaním fotografií. Žiaci sa veľmi živo zapájali do diskusií, debatovali a veľa sa pýtali. Tieto prednášky sa uskutočnili v rámci propagácie projektu „Regionálne centrum zhodnocovania BRO v meste Nemšová“ a časovo realizované v rámci celosvetového Dňa zeme.

Prezentáciu projektu Regionálneho centra zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov podporila skupina FRAGILE.

Dňa 13. apríla 2014 sa v priestoroch Kultúrneho domu v Nemšovej uskutočnila prednáška pre verejnosť o systéme zberu biologických odpadov a kompostovaní v Nemšovej, po ktorej nasledovalo vystúpenie hudobnej skupiny Fragile. Pri vstupe na prednášku každý z účastníkov dostal malý darček v podobe propagačných drobností o projekte kompostárne a mohol sa zapojiť do tomboly o pekné ceny. Celú akciu otvorila prednostka Mestského úradu v Nemšovej pani Ing. Iveta Jurisová. Po jej príhovore nasledovala prednáška Branislava Moňoka z občianskeho združenia Priatelia Zeme – SPZ, ktorej cieľom bolo poukázať na správne nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom v meste Nemšová. Občania sa dozvedeli, ako bude fungovať celý systém nakladania s biologickými odpadmi v meste. Dostali na výber z dvoch možností – zapojiť sa do triedeného zberu biologických odpadov alebo si ich svojpomocne kompostovať doma. Detailne im bolo vysvetlené čo patrí do nádoby na zber, čo do domáceho kompostoviska, ako sa vyzbieraný biologický odpad ďalej spracováva v novej kompostárni a ako sa dá v záhrade využiť kompost. Po prednáške nasledovala očakávaná tombola. Víťazka tomboly si so sebou odniesla domáci kompostér. Po prednáške v krátkej prestávke sa rozbehla bohatá diskusia. Ľudí téma kompostovania zaujala. Pýtali sa hlavne na správny postup pri domácom kompostovaní. Potom nasledovalo vystúpenie hudobnej skupiny Fragile. Vedúci skupiny Braňo Kostka medzi piesňami stihol ľudí i rozosmiať. Atmosféra bola výborná a ľudia odchádzali z akcie s úsmevom. Táto akcia sa uskutočnila v rámci projektu „Regionálne centrum zhodnocovania BRO v meste Nemšová“.

KALENDÁR ZBERU TRIEDENÉHO ODPADU NA ROK 2014

január			február			marec			apríl			máj			jún			júl			august			september			október			november			december		
1	st		1	so		1	so		1	ut	olej	1	št		1	ne		1	ut		1	pi		1	po		1	st		1	so		1	po	
2	št		2	ne		2	ne		2	st		2	pi		2	po		2	st	Ľ K TZ	2	so		2	ut	B+RD	2	št		2	ne		2	ut	
3	pi		3	po		3	po		3	št		3	so		3	ut		3	št	N	3	ne		3	st		3	pi		3	po		3	st	
4	so		4	ut		4	ut		4	pi		4	ne		4	st	Ľ K TZ	4	pi		4	po		4	št		4	so		4	ut		4	št	
5	ne		5	st		5	st	B+RD	5	so		5	po		5	št	N	5	so		5	ut	B	5	pi		5	ne		5	st	Ľ K TZ	5	pi	
6	po		6	št		6	št		6	ne		6	ut		6	pi		6	ne		6	st	N	6	so		6	po		6	št	N	6	so	
7	ut		7	pi		7	pi		7	po		7	st		7	so		7	po		7	št	Ľ K TZ	7	ne		7	ut		7	pi		7	ne	
8	st		8	so		8	so		8	ut		8	št		8	ne		8	ut	B+RD	8	pi		8	po		8	st	Ľ K TZ	8	so		8	po	
9	št		9	ne		9	ne		9	st		9	pi		9	po		9	st		9	so		9	ut	olej	9	št	N	9	ne		9	ut	
10	pi		10	po		10	po		10	št		10	so		10	ut	B	10	št		10	ne		10	st	Ľ K TZ	10	pi		10	po		10	st	N
11	so		11	ut		11	ut		11	pi		11	ne		11	st		11	pi		11	po		11	št	N	11	so		11	ut		11	št	Ľ K TZ
12	ne		12	st	N	12	st	N	12	so		12	po		12	št		12	so		12	ut		12	pi		12	ne		12	st	N	12	pi	
13	po		13	št	Ľ K TZ	13	št	Ľ K TZ	13	ne		13	ut	B+RD	13	pi		13	ne		13	st		13	so		13	po		13	št	Ľ K TZ	13	so	
14	ut		14	pi		14	pi		14	po		14	st	N	14	so		14	po		14	št		14	ne		14	ut		14	pi		14	ne	
15	st	N	15	so		15	so		15	ut	B N	15	št	Ľ K TZ	15	ne		15	ut		15	pi		15	po		15	st	N	15	so		15	po	
16	št	Ľ K TZ	16	ne		16	ne		16	st	Ľ K TZ	16	pi		16	po		16	st	N	16	so		16	ut		16	št	Ľ K TZ	16	ne		16	ut	
17	pi		17	po		17	po		17	št		17	so		17	ut	Ľ K TZ	17	št	Ľ K TZ	17	ne		17	st	N	17	pi		17	po		17	st	
18	so		18	ut		18	ut		18	pi		18	ne		18	st	N	18	pi		18	po		18	št	Ľ K TZ	18	so		18	ut		18	št	
19	ne		19	st		19	st	N	19	so		19	po		19	št	Ľ K TZ	19	so		19	ut		19	pi		19	ne		19	st		19	pi	
20	po		20	št		20	št	ĽKTZ	20	ne		20	ut		20	pi	N	20	ne		20	st	N	20	so		20	po		20	št		20	so	
21	ut		21	pi		21	pi		21	po		21	st	Ľ K TZ	21	so		21	po		21	št	Ľ K TZ	21	ne		21	ut		21	pi		21	ne	
22	st		22	so		22	so		22	ut		22	št	N	22	ne		22	ut		22	pi		22	po		22	st	Ľ K TZ	22	so		22	po	
23	št		23	ne		23	ne		23	st	Ľ K TZ	23	pi		23	po		23	st	N	23	so		23	ut		23	št	N	23	ne		23	ut	
24	pi		24	po		24	po		24	št	N	24	so		24	ut		24	št	Ľ K TZ	24	ne		24	st	Ľ K TZ	24	pi		24	po	B	24	st	
25	so		25	ut		25	ut		25	pi		25	ne		25	st		25	pi		25	po		25	št	N	25	so		25	ut		25	št	
26	ne		26	st		26	st	ĽKTZ	26	so		26	po		26	št		26	so		26	ut		26	pi		26	ne		26	st		26	pi	
27	po		27	št		27	št	N	27	ne		27	ut		27	pi		27	ne		27	st	Ľ K TZ	27	so		27	po		27	št		27	so	
28	ut		28	pi		28	pi		28	po		28	st		28	so		28	po		28	št	N	28	ne		28	ut	B+RD	28	pi		28	ne	
29	st					29	so		29	ut		29	št		29	ne		29	ut		29	pi		29	po		29	st		29	so		29	po	
30	št					30	ne		30	st		30	pi		30	po		30	st		30	so		30	ut	B	30	št		30	ne		30	ut	B+RD
31	pi					31	po					31	so					31	št		31	ne					31	pi					31		

	01 PET	zber PET fliaš - obaly čisté, objem zmenšený stlačením, fľaše môžu byť s uzávermi. Zbierame -plastové fľaše od minerálok, malinoviek, vína, piva, rastlinných olejov, octu,obaly od aviváží, čistiacich prostriedkov a podobne. Na obaloch hľadajte označenie PET alebo číslo 01.zber PET fliaš - obaly čisté, objem zmenšený stlačením, fľaše môžu byť s uzávermi. Zbierame -plastové fľaše od minerálok, malinoviek, vína, piva, rastlinných olejov, octu,obaly od aviváží, čistiacich prostriedkov a podobne. Na obaloch hľadajte označenie PET alebo číslo 01.
	04 PE-LD	zber fólie - zbierame obalové fólie číre aj farebné, tašky. Na obaloch hľadajte označenie LDPE, PE-LD alebo číslo 4zber fólie - zbierame obalové fólie číre aj farebné, tašky. Na obaloch hľadajte označenie LDPE, PE-LD alebo číslo 4
	2 HDPE 5 PP 6 PS	zber plastových obalov s označením HDPE, PP a PS alebo čísla 2, 5 alebo 6. Sú to obaly zo šampónov, čistiacich a pracích prostriedkov, kelímky z jogurtov, smotany, nátierok - bez zvyškov hliníkových viečok, plastové výrobky bez kovových súčastí. Obaly zbierame čisté, bez zvyškov potravín, čistiach prostriedkov a pod. Na obaloch hľadajte označenie HDPE, PP a PS alebo čísla 2, 5 alebo 6. Nezbierame obaly z motorových olejov. Tieto odovzdajte na čerpacích staniciach.zber plastových obalov s označením HDPE, PP a PS alebo čísla 2, 5 alebo 6. Sú to obaly zo šampónov, čistiacich a pracích prostriedkov, kelímky z jogurtov, smotany, nátierok - bez zvyškov hliníkových viečok, plastové výrobky bez kovových súčastí. Obaly zbierame čisté, bez zvyškov potravín, čistiach prostriedkov a pod. Na obaloch hľadajte označenie HDPE, PP a PS alebo čísla 2, 5 alebo 6. Nezbierame obaly z motorových olejov. Tieto odovzdajte na čerpacích staniciach.
		zber papiera: 1x mesačne podnikatelia a nádoby na sídliskách, 1x za dva mesiace rodinné domy - termíny budú oznámené v mestskom rozhlase. Zbierame - noviny, časopisy, knihy, kartóny, zošity, baliaci papier.
		zber viacvrstvových (tetrapakových) a kovových obalov - obaly čisté, objem zmenšený zošliapnutím. Zbierame viacvrstvové kombinované obaly z mlieka, džúsov, vína, konzervy z potravín, plechovky od nápojov.
		zber opotrebovaného kuchynského oleja - použitý kuchynský olej zliať do PET-fľaše od nápojov a uzavrieť.
	JARNÉ a JESENNÉ UPRATOVANIE	zber veľkoobjemového odpadu a elektroodpadu (v prípade nepriaznivého počasia bude termín zmenený).
		zber bioodpadu: zberné dni sú určené tak, aby neboli totožné so zberom komunálneho odpadu v jednotlivých mestských častiach v prípade nepriaznivého počasia - dážď - bude termín zmenený od 8. marca - každá sobota v čase 1000-1200 otvorená kompostáreň pre individuálny dovoz bioodpadu
		dni v mesiaci marec určené na zber konárov od rodinných domov, podmienka zberu konárov od rodinných domov: narezané naximálne na 1m dĺžky, zviazané do zväzkov primeranej veľkosti na ručnú manipuláciu
	sklo, textil	v meste Nemšová sú rozmiestnené zberné kontajnery na sklo a textil - trvalo prístupné. Zbierame fľaše od nápojov, sklenené nádoby, zaváraninové poháre, tabuľové (okenné) sklo.
	monočlánky	zberné nádoby na zber malých batérii (monočlánkov) - 1 ks vo vstupnej chodbe MÚ, 1 ks v predajni domácich potrieb na Mierovom námestí
		zber komunálneho odpadu: streda - párny týždeň v Ľuborči, Kľúčovom, Trenč.Závade a 1100 l nádoby pri obytných domoch v časti Nemšová, - nepárny týždeň v časti Nemšová rodinné domy aj 1100 l nádoby pri obytných domoch
N		mestská časť Nemšová
Ľ K TZ		mestské časti Ľuborča, Kľúčove, Trenčianska Závada

Toto mimoriadne číslo Nemšovského spravodaja pre Mesto Nemšová pripravila Mgr. Lenka Beznáková a Branislav Moňok z občianskeho združenia Priatelia Zeme – SPZ v roku 2014 v rámci projektu „Regionálne centrum zhodnocovania BRO v meste Nemšová“.

Investícia do Vašej budúcnosti

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z Kohézneho fondu a štátnym rozpočtom v rámci Operačného programu Životné prostredie

NEMŠOVSKÝ SPRAVODAJCA – mestské noviny – mimoriadne číslo, Vydavateľ: Mesto Nemšová, Mestský úrad Nemšová, J. Palu č. 2/3, 914 41 Nemšová, IČO: 00311 812, tel: (032) 65 09 611, fax: 65 98 427, e-mail: msunemsova@nemsova.sk, http://www.nemsova.sk, Registračné číslo: EV: 3321/09. ISSN: 1339-262X, náklad: 2300 ks